

Van: Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang

Datum: 9 maart 2026

Betreft: Strategische adviesvragen voor het werkprogramma van de Onderwijsraad (2027–2028)

Geachte leden van de Onderwijsraad,

De BMK vindt het belangrijk dat bij de advisering over onderwijsbeleid nadrukkelijk wordt gekeken naar de samenhang tussen onderwijs, kinderopvang en andere pedagogische voorzieningen. De ontwikkeling van kinderen is immers geen opgave van één sector. Het is een gezamenlijke pedagogische opdracht.

De ontwikkeling, het welzijn en de kansen van kinderen en jongeren staan steeds nadrukkelijker op de maatschappelijke en politieke agenda. Tegelijk zien we dat vraagstukken rond kansengelijkheid, mentale gezondheid, inclusie en personeelstekorten steeds vaker samenkomen in de dagelijkse praktijk van onderwijs en kinderopvang. Dat vraagt om een bredere blik dan alleen het onderwijs.

Uit verschillende onderzoeken en beleidsverkenningen, onder meer van WRR, SCP en SER, blijkt dat ontwikkelkansen van kinderen sterk samenhangen met hun omgeving en met de kwaliteit en toegankelijkheid van voorzieningen. Ook beleidsagenda's zoals Kansrijke Start, de Hervormingsagenda Jeugd en de agenda rond kansengelijkheid laten zien dat er steeds meer aandacht komt voor een samenhangende benadering van opgroeien, ontwikkelen en leren.

Als basis voor deze inbreng verwijzen wij daarnaast naar het door DRIFT uitgevoerde onderzoek 'Fundament voor de toekomst: een transitie-agenda voor de kinderopvang' (in opdracht van de BMK). De kernconclusie daarvan is dat kinderopvang kan worden gezien als een publiek goed en ontwikkelrecht voor alle kinderen.

Ook de NJi-benadering Impact in de Wijk laat zien dat duurzame oplossingen rond opgroeien en ontwikkelen alleen ontstaan wanneer beleid integraal wordt vormgegeven en verschillende domeinen met elkaar samenwerken.

Vanuit deze inzichten formuleren wij hieronder een aantal strategische adviesvragen die volgens ons relevant zijn voor het toekomstige werkprogramma van de Onderwijsraad.

Strategische adviesvragen

1. De pedagogische basis als fundament

Adviesvraag

Hoe kan beleid rond onderwijs, kinderopvang, jeugd en sociaal domein beter worden ingericht rondom een sterke pedagogische basis?

Waarom

Scholen worden steeds vaker aangesproken op vraagstukken die breder maatschappelijk zijn, zoals welzijn, mentale gezondheid en kansengelijkheid.

Door sterker te investeren in de pedagogische basis – de dagelijkse ontwikkelomgeving van kinderen in gezin, kinderopvang, onderwijs en wijk – kan eerder en preventiever worden gewerkt aan ontwikkeling en welzijn.

Gewenst resultaat

Een advies over hoe onderwijsbeleid zich verhoudt tot deze bredere pedagogische basis en welke rol onderwijs, kinderopvang, gemeenten en jeugdhulp daarin hebben.

2. Van onderwijsstelsel naar ontwikkelstelsel (0–18 jaar)

Adviesvraag

Hoe kan Nederland toewerken naar een samenhangend ontwikkelstelsel voor kinderen van 0 tot 18 jaar?

Waarom

De huidige scheidslijnen tussen sectoren sluiten niet goed aan bij de ontwikkeling van kinderen. Juist in de eerste levensjaren worden belangrijke fundamenteen gelegd voor ontwikkeling, leren en welzijn. Een doorgaande ontwikkellijn tussen kinderopvang en onderwijs is daarom cruciaal.

Gewenst resultaat

Ontwerpprincipes en scenario's voor een samenhangend ontwikkelstelsel.

3. Toegankelijkheid en kansengelijkheid

Adviesvraag

Hoe zorgen we ervoor dat alle kinderen toegang hebben tot goede voorzieningen in de jonge jaren?

Waarom

Juist de kinderen die het meeste baat hebben bij goede voorzieningen bereiken deze vaak het minst.

Gewenst resultaat

Inzicht in scenario's voor universele voorzieningen en de effecten daarvan op kansengelijkheid.

4. Professionals en arbeidsmarkt in de pedagogische sector

Adviesvraag

Wat vraagt hoge pedagogische en educatieve kwaliteit van professionals in onderwijs en kinderopvang?

Waarom

Personeelstekorten raken direct aan de kwaliteit en toegankelijkheid van voorzieningen voor kinderen.

Daarnaast sluiten opleidingen, loopbanen en arbeidsvoorwaarden tussen sectoren nog onvoldoende op elkaar aan.

Gewenst resultaat

Advies over interprofessionele teams, flexibele loopbanen en betere aansluiting tussen opleidingen en beroepsgroepen.

5. Samenwerking en integrale kindvoorzieningen

Adviesvraag

Welke randvoorwaarden zijn nodig om duurzame samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs en andere voorzieningen rond kinderen mogelijk te maken?

Waarom

In de praktijk werken organisaties steeds vaker samen in integrale kindcentra en andere vormen van samenwerking. Regelgeving, toezicht en financiering sluiten hier echter nog onvoldoende op aan.

Gewenst resultaat

Inzicht in passende governance-, toezicht- en financieringsmodellen die samenwerking ondersteunen.

6. Brede kwaliteit en inclusie

Adviesvraag

Hoe kan beleid rond kwaliteit en inclusie beter aansluiten bij de brede ontwikkeling van kinderen?

Waarom

Welbevinden, sociale ontwikkeling en inclusieve deelname zijn bepalend voor latere kansen. Tegelijk zijn systemen nog vaak gericht op cognitieve prestaties en afzonderlijke voorzieningen.

Gewenst resultaat

Een breed kwaliteitskader voor ontwikkeling (0–18) en handvatten voor inclusieve voorzieningen waarin kinderopvang, onderwijs en jeugdhulp samenwerken.

Tot slot

Wij vragen de Onderwijsraad om de ontwikkeling van kinderen nadrukkelijk te benaderen vanuit een samenhangende ontwikkellijn van 0–18 jaar. In die lijn werken kinderopvang, onderwijs en andere pedagogische voorzieningen samen aan ontwikkeling, welzijn en kansengelijkheid.

Daarbij verdient de rol van kinderopvang als onderdeel van deze pedagogische basis expliciete aandacht in de advisering over het onderwijsstelsel.

De BMK levert uiteraard graag kennis en praktijkervaring aan om dit gesprek verder te ondersteunen.

Met vriendelijke groet,

Namens de Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang (BMK)

Karen Strengers
Voorzitter